

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Erik Johansson
Avdelningen för bedömning av
utländsk utbildning
08-563 086 81
erik.johansson@hsv.se

2009-03-03
Reg.nr 59-1235-09

Skrivelse om Alhuraa University in Sweden och Scandinavian University of Science and Technology

Högskoleverket vill med denna skrivelse göra regeringen uppmärksam på två icke-erkända utbildningsanordnare som sedan en tid tillbaka verkar i Sverige. I Högskoleverkets rapport "Bluffuniversitet och falska examensbevis – Sverige och världen" från 2005 varnade vi för tvivelaktiga *utländska* utbildningsaktörer som via distansteknik (internet) utger sig för att vara riktiga universitet. Med denna skrivelse kan Högskoleverket konstatera att det nu finns, vad som med den gängse terminologin skulle kunna beskrivas som, bluffuniversitet i Sverige. Nedan beskrivs dessa båda aktörer och i slutet av skrivelsen för vi fram tankar på eventuell åtgärd.

Alhuraa University in Sweden, Vällingby

Alhuraa University in Sweden
Siktgatan 1- 3 tr
162 50 Vällingby
www.alhuraauniversity.se

Under 2006 registrerade Högskoleverket två ärenden angående ett Alhuraa University i Haag, Nederländerna. Det första ärendet gällde en förfrågan från en enskild som ville studera till lärare vid Alhuraa med målet att bli behörig lärare i Sverige. I Högskoleverkets svar avråddes personen från att studera vid Alhuraa. Det andra ärendet rörde sig om en individ som ville erhålla studiemedel för studier vid Alhuraa University. Ansökan om studiemedel skickades först till Centrala Studiemedelsnämnden (CSN). Då CSN inte kunde avgöra erkännandestatusen på lärosätet remitterades ärendet till Högskoleverket. Högskoleverket fastslog att Alhuraa University inte kan anses ha godtagbar standard för studiemedel, då lärosätet saknar erkännande av de nederländska utbildningsmyndigheterna.

Ytterligare en förfrågan gällande Alhuraa University mottogs av Högskoleverket 2008. Denna gång rörde det sig om en förfrågan från en tjänsteman vid Integrationskontoret i Kristianstad, som undrade om erkännandestatusen på ett svenskt universitet som en asylsökande ville söka in på.

Universitetets hemsida www.alhuraauniversity.se skapades i juni 2008 och ligger på en server på amerikanska östkusten. Av hemsidan framgår det att "Alhuraa University in Sweden" utgör en filial till nederländska Alhuraa University. Vidare framgår det att det, utöver universitetets huvudsäte i Vällingby, även finns studiecentra i Angered, Kristianstad och Örebro. Av Alhuraas arabisk- och kurdiskspråkiga hemsida framgår det att målgruppen för verksamheten är den irakiska diasporan i Sverige. Denna grupp uppgår till ca 140 000 personer och utgör därmed en betydande marknad. Kurskatalogen erbjuder studier i bl.a. ekonomi, matematik, idrott, psykologi och juridik och studierna kostar 9 000 - 17 000 kronor per år. Undervisningsspråken är arabiska och kurdiska och studierna avslutas med Bachelor degree, Master degree eller Doctorate degree. Universitetets kontaktuppgifter är till mobiltelefoner samt e-postadresserna info@alhuraauniversity.se resp. alhuraauniversityinsweden@yahoo.com De fysiska adresser man hänvisar till är care of-adresser till olika lägenheter.

Enligt hemsidan är universitetet "officiellt registrerat" i Sverige med registreringsnummer 7696192157. En sökning på Bolagsverkets hemsida ger vid handen att detta rör sig om ett organisationsnummer och att Alhuraa University in Sweden är registrerat som ekonomisk förening sedan den 19 augusti 2008. Vidare uppger universitetet att man är medlem i nederländska utbildningsministeriet och under information om erkännande påstås det att Alhuraa är medlem i UNESCO. Båda dessa påståenden är felaktiga och missvisande. De nederländska utbildningsmyndigheterna uppger att Alhuraa saknar erkännande. UNESCO erkänner (ackrediterar) inte lärosäten utan varnar istället på sin officiella hemsida för universitet som påstår detta eller antyder annan koppling till organisationen. Ett besök på Alhuraas nederländska hemsida www.alhurrauniversity.com ger därtill vid handen att moderuniversitetet är ackrediterat av den amerikanska bluffackrediteringsorganisationen World Association of Universities and Colleges (WAUC) med högkvarter i Kalifornien. Alhuraa finns listat på WAUC:s hemsida www.waucglobalaccreditation.org tillsammans med ökända bluffuniversitet som bl.a. American World University och Berkeley International University. Enligt WAUC:s egna uppgifter kostar ackreditering 500 amerikanska dollar.

Scandinavian University of Science and Technology, Angered

Scandinavian University of Science and Technology

Box 46

424 22 Angered

www.scanuniv.com

I juni 2008 gjorde en tjänsteman vid Uppsala universitet Högskoleverket uppmärksam på Scandinavian University of Science and Technology (SUST) med en postboxadress i Angered. SUST använder webbadresserna www.scanuniv.com resp. www.scanuniv.se för sin hemsida som skapades i juni 2007. På den

engelskspråkiga hemsidan beskrivs SUST som ett privat onlineuniversitet som bygger på amerikanska erfarenheter inom distansutbildning. Ambitionen är att bli världsledande inom distansutbildning på nätet och man uppger att merparten av alla lärare är anställda på välrenommerade universitet i västvärlden. Målgruppen för verksamheten tycks vara personer utanför Sverige som via onlineteknik vill skaffa sig en svensk examen. Universitetet erbjuder 37 utbildningsprogram, men har planer på att starta ytterligare program inom en snar framtid. Följande examina kan tas vid SUST: Diploma, Bachelor degree, Master degree, Licentiate degree, Post Doctorate degree och Doctorate degree (PhD). Förutom traditionella kurser och program inom företagsekonomi, entreprenörskap och management erbjuder man även banbrytande inriktningar som ”rymdbaserad entreprenörskap” och ”management inom rymdturism”. Dessa och andra masterprogram kostar 3 960 euro, medan andra utbildningar kostar 3 705 - 7 200 euro.

Under informationen om universitetets status och ackreditering lyfter man fram medlemskap i European Council for Business Education (ECBE) och att universitetet finns förtecknat på hemsidan www.ecbe.eu. Vidare framgår det av SUST:s hemsida att universitetet mår om utbildningskvaliteten genom självutvärdering och eftersträvar ackreditering från erkända nationella och internationella ackrediteringsorganisationer. Det är dock oklart vilka dessa organisationer skulle vara. Av hemsidan framgår det också att SUST är registrerad hos ”[T]he Swedish Enterprise Authority”. Med detta syftar man troligtvis på att SUST finns listad i Bolagsverkets näringslivsregister.

SUST åberopar alltså medlemskap i European Council for Business Education, som är en legitim privat ackrediteringsorganisation med säte i Bryssel. Organisationen godkänner företagsekonomiska utbildningar i olika länder och ställer bestämda krav på lärosätena som man ackrediterar. Emellertid är inte SUST ackrediterat av ECBE, utan endast medlem i organisationen. Medlemskapet är öppet för alla som betalar 800 euro. SUST finns med i ECBE:s medlemslista jämte bluffuniversiteten American University of London, Nation University och International University of America. Vidare kan vi fastslå att Scandinavian University of Science and Technology utgör en registrerad bifirma till Amana Health Systems sedan maj 2007. Enligt Bolagsverket är moderbolaget Amana Health Systems en enskild firma som är verksam inom områdena export och import, handel med livsmedel, kosmetika, sportartiklar etc. Bifirman SUST:s verksamhetsområde är däremot onlineutbildning på gymnasie- och universitetsnivå, onlinekurser och onlineforskning. SUST:s hemsida skapades i juni 2007 och ligger på en svensk server. Båda firmorna är registrerade på samma individ som också är rektor för SUST.

Slutsatser

I Högskoleverkets rapport ”Bluffuniversitet och falska examensbevis – Sverige och världen” från 2005 fastslogs det att det inte fanns några bluffuniversitet i Sverige. Däremot verkade utländska bluffuniversitet i Sverige via internet. Samtidigt konstaterades det att vårt nordiska grannland Danmark hade två bluffuniversitet. Sedan rapporten trycktes har ytterligare ett bluffuniversitet etablerat sig i Danmark och sedan 2007 finns det även ett i Finland. Mot bakgrund av de exempel som har redovisats ovan bör man fråga sig om inte den trend som vi har kunnat fastställa i våra nordiska grannländer och annorstädes nu även nått Sverige.

I rapporten uppgavs ett bluffuniversitet vara ”[e]n organisation eller enskild som utfärdar och säljer falska eller värdelösa betygshandlingar utan att ställa egentliga krav på studier och utan att någon erkänd myndighet eller organisation utövar tillsyn över verksamheten”. Grovt förenklat kan man säga att ett bluffuniversitet är en verksamhet som via internet försöker lura människor att de har att göra med ett riktigt universitet.

Emellertid är det inte alltid lätt att avgöra vad som är ett bluffuniversitet, utan skalan är glidande. I ena änden av skalan hittar vi den ”rena transaktionens bluffuniversitet”, dvs. en organisation som öppet säljer falska betygshandlingar som levereras per post inom några dagar. I den andra änden hittar vi istället en organisation som ställer vissa krav på studenten och bedriver någon form av undervisning, men utan att någon erkänd myndighet eller organisation kvalitetssäkrar verksamheten.

Gemensamt för alla bluffuniversitet är emellertid att de försöker framstå som legitima lärosäten. Ett sätt att göra detta är att hänvisa till officiellt erkännande, ackreditering, alternativt medlemskap som i sammanhanget är irrelevant eller direkt missvisande. Både Alhuraa University in Sweden och Scandinavian University of Science and Technology försöker skapa legitimitet genom att åberopa a) registrering hos Bolagsverket som en form av erkännande; B) medlemskap i UNESCO resp. European Council for Business Education (ECBE). I Alhuraas fall antyder man även medlemskap i nederländska utbildningsministeriet och uppger ackreditering av bluffackrediteringsorganisationen World Association of Universities and Colleges. De här beskrivna aktörerna uppfyller även i vissa fall andra vanliga kriterier för bluffuniversitet, t.ex. att de ofta byter adress (Alhuraa) eller endast anger en postboxadress (SUST).

Med andra ord har det under de senaste åren dykt upp tivelaktiga utbildningsanordnare i Sverige som uppvisar några av de klassiska kännetecknen för bluffuniversitet. Det är också tydligt att dessa försöker profilera sig som svenska universitet. Detta sker genom namnval, fysisk adress och kontaktuppgifter i Sverige, användningen av landsdomänen “.se”, påstått svenskt erkännande, allmänt ordval och grafisk presentation.

Vägen vidare

Vilka åtgärder kan då vidtas för att förhindra verksamheter av detta slag?

När det gäller Alhuraa University in Sweden och Scandinavian University of Science and Technology bör man i förstone kunna se på själva examensrätten. I lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina står nämligen följande att läsa:

1 § En enskild fysisk eller juridisk person som anordnar utbildning (enskild utbildningsanordnare) får endast efter tillstånd utfärda sådana examina som regeringen enligt vad som anges i högskolelagen (1992:1434) meddelar föreskrifter om.

De examina som här avses är de examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå som finns angivna i högskoleförordningen, bl.a. högskoleexamen, kandidatexamen, magisterexamen, masterexamen, licentiatexamen och doktorsexamen. (I engelsk översättning benämns dessa University diploma, Degree of Bachelor, Degree of Master (One Year), Degree of Master (Two Years), Degree of Licentiate och Degree of Doctor).

Vidare heter det att:

8 § Om en enskild utbildningsanordnare utan tillstånd utfärdar examina som avses i denna lag får regeringen förelägga utbildningsanordnaren att upphöra med detta. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Alhuraa University in Sweden uppger på sin hemsida att man erbjuder Bachelor degree, Master- och Doctorate-examina i ett antal olika ämnen. Vidare utfärdar Scandinavian University of Science and Technology bl.a. Diploma, Bachelor degree, Master degree, Licentiate degree och Doctorate degree. Högskoleverket menar att regeringen bör utreda dessa två aktörer i relation till lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina för att ta ställning till om åtgärder bör vidtas.

Denna skrivelse har fastställts av universitetskanslern efter föredragning av handläggaren Erik Johansson i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, informationschefen Eva Ferndahl och tf. avdelningschefen Nina Kowalewska.

Anders Flodström

Erik Johansson